

rendőr közelíti meg, aki felettes rendőri hatóságával bármikor azonnal érintkezésbe léphet, addig azonban, amíg a hatóság meg nem jelenik, vagy nem intézkedik, a helyszínen marad, azt őrzí, a bűnjelekre felügyel, a tettest őrizetben tartja stb. Milyen helyt a rendőri hatóság vagy a hatósági személy megjelenik, a rendőri közeg az addig tett intézkedéseiről neki jelentést tesz, az ügy további intézését neki átengedi és visszamegy az őrhelyére.

4. Leglényegesebb

különbség a rendőri hatóság és a közeg

által végzett nyomozó cselekmények között az, hogy az előbbi alakításokhoz van kötve (határozatot kell hoznia, jegyzőkönyvet felvennie), az utóbbi sem határozatot nem hoz, sem jegyzőkönyvet nem vesz fel, hanem ténykedéseiről csak feljegyzéseket készít és jelentést tesz. A rendőri hatóság határozata vagy intézkedése ellen az illetékes elsőfokú bíróságnál előterjesztéssel lehet élni, a rendőri közeg ellen csak fegyelmi feljelentést lehet tenni, amelyet a saját fellebbvaló hatósága vagy parancsnoksága felügyeleti hatáskörében bírál el.

33. A csendőr szerepe és hatásköre a nyomozásban.

1. A Bp. a csendőrség altisztjeit és legénységét — a Szut. ezek között külön a szakaszparancsnokokat is — rendőri közegeknek minősíti. A Bp. szerint tehát a csendőr szerepe és hatásköre a nyomozásban ugyanaz, mint bármelyik más rendőri közegé. A gyakorlatban azonban a Szut. a csendőr számára szélesebb hatáskört, nagyobb önállóságot biztosít, mint amelyet a Nyomozati Utasítás a rendőri közegek számára általában megenged. Hogy a Szut.-nak ezt az álláspontját, főképpen pedig ennek indokait megérthessük, tudnunk kell a következőket:

A Bp. életbeléptetése előtt

a nyomozás alaki szabályai terén meglehetősen bizonytalanság uralkodott. A bűnvádi eljárás alapja az úgynevezett *sárga könyv* volt, amely nem volt törvény, hanem csak egy, az igazságügyminiszter által a bíróságok figyelmébe ajánlott eljárási szabályzat, amely az idők folyamán több-kevesebb változtatással átment a gyakorlatba anélkül, hogy törvényszerűen kötelező ereje lett volna. E sárga könyv alapján követett bírói gyakorlat szerint a nyomozás

a vizsgálóbíró feladata volt,

a nem bírő által végzett nyomozást csak úgynevezett előnyomozatnak tekintették, mert annak az eldöntése, hogy forog-e

fenn büncselekmény s hogy ki gyanúsítható azzal alaposan, továbbá, hogy az eljárást meg kell-e szüntetni stb., a vizsgálóbíró feladata volt. A kir. ügyészség a nyomozás alatt is csak a közvádloi tevékenységre szorítkozott s így a hatásköre mindössze a vizsgálóbírónál tett indítványokban merült ki, vagyis a nyomozás ura tulajdonképpen a bíróság (vizsgálóbíró) volt.

Ez a gyakorlat a vádiott személyének és jogainak védelme céljából alakult ki, amit elsősorban azáltal kívánt elérni, hogy a bünvádi eljárásnak minden szakában, tehát már a nyomozásnál is, minden lényeges intézkedést a bíróságnak tartott fenn. Ez azonban megnehezítette a nyomozást és a bűnperek elhúzódására vezetett.

2. A Bünvádi Perrendtartás a nyomozást (eltekintve a kötelező vizsgálatról) függetlenítette a bíróságtól és megfosztván azt a bírói ténykedés jellegétől, mint a bünvádi eljárásnak közigazgatási előkészítését, minden tekintetben

a kir. ügyészség hatáskörébe utalta.

A Bünvádi Perrendtartás a kir. ügyészt a nyomozás urává tette ugyan és a nyomozások elrendelésével, vezetésével és irányításával is megbízta, de azt nem engedte meg, hogy a kir. ügyész nyomozásokat személyesen teljesítsen. Ennek a tilalomnak a 28/4. pontban említettekén kívül az is volt az oka, hogy a törvény a bünvádi eljárásban az ügyészt is éppen olyan ügyfélnek tekinti, mint a terheltet s ezért az ügyfél-egyenlőség elvével nem tartotta összeegyeztethetőnek, hogy őt olyan (nyomozási) joggal ruházza fel, amellyel a terhelt, mint magánszemély nem rendelkezhetik.

3. Ha azonban a Bp. így elzárta a kir. ügyészséget attól, hogy személyesen teljesítsen nyomozást, gondoskodni kellett olyan szervekről, amelyek a nyomozásokat az ügyész helyett elvégzik. Ezzel a feladattal a Bp.

a rendőri hatóságokat bizta meg.

Az eredeti elgondolás szerint tehát minden nyomozást a rendőri hatóságoknak kellene teljesíteniök, akiknek a nyomozásokban az önálló hatáskörrel nem rendelkező rendőri közegek csak mint végrehajtó személyek állanak rendelkezésükre.

A törvényhozó eme elgondolásáról azonban bebizonyult, hogy az élettől nem vág össze. Városok területén, ahol a rendőri hatóságok és közegeik együtt dolgozhatnak, állandó személyes érintkezésben lehetnek, a Bp. eredeti elgondolása inkább megvalósítható. A csendőrség működési területén azonban a megvalósítás már akadályokba ütközik.

A csendőrség működési területén rendőri hatóságokként a főszolgabírák és a községi előljáróságok rendszeresítették. *A községi előljáróságok* alkalmatlanok arra, hogy nyo-

mozásokat végezzenek vagy éppen irányítsanak s nem vált be az a remény sem, hogy a *főszolgabírák*, mint rendőri hatóságok lényeges szerepet fognak játszani a nyomozások teljesítésében, mert itt is az a helyzet, hogy az egyéb tennivalókkal túlhalmozott főszolgabírák a nyomozások alakszerű teljesítését a sok közigazgatási tennivaló mellett legfeljebb csak mellékesen vállalhatnák, ennek pedig az igazságszolgáltatás nem sok hasznát látná.

4. A csendőrség működési területén tehát az a helyzet, hogy a nyomozás teljes terjedelmében

a csendőrség feladatává vált.

A Bp. — mint említettük — nem szánt a csendőrnek a nyomozások teljesítése terén külön szerepet; őt a rendőri közegek közé sorolta s nem alkotott a csendőrségre külön szabályokat. A Nyomozati Utasítás (130.000/1899. B. M. rendelet) 219—228. §-ai tartalmazznak ugyan különleges rendelkezéseket a csendőrség számára, de ezek a csendőrség jogi helyzetén, amelyet a Bp. számára megszabott, nem változtatnak.

A nyomozás megindítása, irányítása stb. a *kir. ügyészség hatáskörébe tartozik*. A Bp. szerint a kir. ügyészség a nyomozás érdekében minden közhatóságtól felvilágosítást kívánhat, a nyomozás teljesítésére a rendőri hatóságokat megkeresheti, illetve a rendőri közegeket utasíthatja, a nyomozás menetét irányíthatja, a nyomozó cselekményeket és a nyomozó szervek vagy közegek eljárását ellenőrizheti, sőt maga is nyomozhat. E széles hatáskör folytán a nyomozás összes szálai a kir. ügyész kezébe futnak össze, a rendőrhatóságok és közegek a kir. ügyészség irányítása szerint nyomoznak, a rendőri közegek nyomozását pedig a kir. ügyészségen kívül a rendőri hatóság is irányíthatja.

A törvénynek ez a szándéka azonban a csendőrség működési területén nem hajtható végre. Ugyanis egyrészt a kir. ügyészség sokoldalú elfoglaltsága mellett időt sem talál arra, hogy minden nyomozást maga irányítson vagy éppen vezessen, másrészt az elszórtan elhelyezett csendőrörsök nem képesek a nyomozás minden mozzanatát sem a kir. ügyészségnek, sem a rendőri hatóságoknak (főszolgabíróknak) jelenteni, mert ebben őket a távolság, távbeszélő hiánya, esetleg a szolgálati titoktartás (telefonbeszélgetés lehallgatása), legfőképpen pedig az érintkezés költséges volta gátolja. Mindezek következtében az önállóan elhelyezett csendőrörsök a nyomozások foganatosítása tekintetében a Nyomozati Utasítás elgondolásán túlmenő önállóságra tettek szert. Ez az önállóságuk abban áll, hogy nem sürgős természetű nyomozásokat is önállóan (a kir. ügyészség részéről történő elrendelés nélkül) indítanak meg, a kir. ügyészség irányítását vagy döntését csak fontosabb eset-

ben kéri ki, a nyomozás menetéről, előrehaladásáról a kir. ügyészséget szintén csak fontosabb esetekben tájékoztatják, a gyanúsított elővezetését vagy elfogását olyankor is önállóan fogantatják, ha a késelem nem jár veszéllyel, a nyomozás eredményét pedig rendszerint csak annak befejezése után jelentik.

5. Figyelemmel arra, hogy a Bp. a rendőri közegeknek a nyomozás során való tennivalóit csak általánosságban szabályozza, tekintettel továbbá arra is, hogy a Nyomozati Utasítás is elsősorban a rendőri hatóságok és a csendőrségen kívül álló rendőri közegek számára készült, szükségessé vált a csendőr tennivalóinak külön részletes utasításba foglalása, hogy az általa teljesített önálló nyomozások során ne jöjjön a Bp. rendelkezéseivel vagy alapelveivel ellentétbe, de azért is, hogy a csendőrséget érintő rendelkezések a csendőr számára szükséges terjedelemben könnyen érthető és oktatásra is alkalmas módon egybefoglalva legyenek.

A nyomozásra vonatkozó ezeket a rendelkezéseket tartalmazza a Szut. IX. fejezete, amely — mint általában az egész Szut. — a miniszteri rendelet joghatályával bír.

6. A rendőri közeg nyomozó cselekményeiről készült

feljelentéseknek

a közhitelesség szempontjából nincs meg az a jelentőségük, miut a vizsgálatra megszabott alakosságok mellett készített rendőri hatósági jegyzőkönyveknek, vagy egyéb, a nyomozó cselekmények fogantatását tanúsító iratoknak. Az állami rendőrségi hatóságok rendszerint úgy segítenek a rendőri közegek által végzett nyomozásoknak ezen a hiányán, hogy a rendőri közeg összefoglaló jelentéséből kivesszik a fontosabb nyomozó cselekményeket, ezeket alakszerűen (jegyzőkönyv felvétele mellett) megisméltik és így küldik át a kir. ügyészséghez a nyomozás anyagát.

A kir. ügyészségek a csendőrségi feljelentéseket és tényvázlatokat illetően eleinte zavarban voltak a törvény ama intézkedése miatt, amely a perrendszerű nyomozást a rendőri hatóságok s nem pedig a rendőri közegek kezébe tette le, mert olyan rendőri hatóságok, amelyek rendszeres és alapos nyomozásokat teljesíthettek volna, a csendőrség működési területén nem voltak és ma sincsenek. Ezért az a gyakorlat alakult ki, hogy az ügyészségek

az őrsök feljelentéseit kiadták a községi elöljáróságoknak

(ritkábban a főszolgabíráknak), hogy ezek a csendőrség által már befejezett nyomozást alakszerűen ismételjék meg, azaz a gyanúsítottat, tanukat stb. még egyszer, de ezúttal jegyzőkönyvileg hallgassák ki.

A kir. ügyészséghez visszaérkezett, alakszerűen megismételt nyomozások, jegyzőkönyvek, nem igen javították a csendőrség által elért eredményt, sőt az okozott késedelemmel az ügy hátrányára voltak. A kir. ügyészségek ezért lassanként letértek erről a gyakorlatról és nem helyezve súlyt az alakszerű nyomozásra, közvetlenül a csendőrségi jelentések és tényvázlatok adataira alapították a vádirataikat. A bíróságok eleinte idegenkedve fogadták ezt a gyakorlatot, de később megbarátkoztak vele, ami azt jelentette, hogy a csendőr szakavatottsága, főképpen pedig a csendőrségi feljelentések szavahihetősége iránt való bizalom növekedett. Ennek a fejlődésnek a jelét láthatjuk a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. törvénycikkben, amelyben a törvényhozó maga is letér az alakszerű nyomozás elvi alapjáról és kifejezetten megengedi, hogy egyes bíróság hatáskörébe utalt, ténybelileg és jogilag könnyebben megítélhető bűncselekmények esetében a nyomozásnak csak a vád tájékoztatására legszükségesebb adatok megállapítására kell szorítkoznia. Ilyen ügyekben — mondja a törvény — a nyomozó szerv (tehát a rendőrhatóság is) csak tényvázlatszerű, rövid tájékoztatást terjeszt a kir. ügyészség elé. Ehhez a rendelkezéshez az alapot a csendőrség jó és megbízható jelentései és tényvázlatai szolgáltatták.

Azért ma is előfordul, hogy a kir. ügyészség az örs feljelentését kiadja a községi előjárásnak azért, hogy a kihallgatásokat jegyzőkönyvileg ismételje meg. *Ez azonban csak olyankor szokott megtörténni, ha a kir. ügyészség az örs feljelentésében foglaltak valóságát vagy pártatlanságát valamilyen okból kétségbe vonja és afelől újabb bizonyosságot akar szerezni. A jó, kimerítő és tárgyilagos csendőrségi feljelentés ilyen ellenőriztetésére sohasem kerül sor.*

7. Többször felmerült a kérdés,

miért nem vehet fel a csendőr jegyzőkönyvet,

amelynek nagyobb hitelessége lehetne, mint a csupán feljegyzéseken alapuló jelentésnek.

Eltekintve attól, hogy a jegyzőkönyvnek rendőri közeg által való felvételét a Nyomozati Utasítás 204. §-a megtiltja, a jegyzőkönyvezés a csendőrségnél a gyakorlatban sem oldható meg, mert: 1. a csendőr senkit sem idézhet meg, a kikérdezéseket tehát elvileg a kikérdezett lakásán vagy munkahegyén kell foganatosítani, ahol a tintával való rendes íráshoz és a nyugodt, zavartalan fogalmazáshoz nincs meg mindig a lehetőség; 2. a nyomozó cselekményeket sokszor a szabadban, hidegben, esőben, éjjel stb. is kell foganatosítani: jegyzőkönyvet a helyszínen ilyenkor sem lehet felvenni; 3. a jegyzőkönyv felvételének kötelezettsége a csendőr nyomozását írásba fullasztaná; túltengő írásbeli munkája öt leglényegesebb tenni-valójától, a gyakorlati ténykedéstől tartaná vissza; 4. jegy-

zőkönyv felvétele nagy gyakorlatot, főképpen gyors és pontos fogalmazási készséget kíván; 5. ha a gyanúsított fogva van, a csendőrnek a nyomozásra mindössze 24 óra áll rendelkezésére; ennyi idő a jegyzőkönyveknek idejében és alaposan való elkészítésére nem elegendő; 6. a nyomozások több csendőrt vennének igénybe, mert külön jegyzőkönyvvezetőket kellene alkalmazni; 7. a jegyzőkönyvekről fogalmazvány nem készülhet, a csendőrnek ilyen ténykedése tehát kiesnék az előjárók ellenőrzése alól; és végül 8. a bíróság úgyis szabadon mérlegel, az tehát, hogy a csendőr által jelentetteket valókként fogadja-e el, vagy sem, nincs alakisághoz kötve. Egy jó és megbízható feljelentést a bíróság többre értékeli, mint egy rossz jegyzőkönyvet; 9. a jegyzőkönyvi vallomást éppen úgy vissza lehet vonni, mint a feljelentésbe foglaltat; ha más bizonyíték nincs, a jegyzőkönyv nem bizonyíték; ha bizonyíték van, a feljelentés is elegendő.

8. Az utasítás azért nem zárja el a csendőrt attól, hogy egyes nyomozási ténykedéseit és azok eredményét, ha szükségesnek látja,

jegyzőkönyvileg rögzíttethesse.

A 299. pont megengedi, hogy a csendőr a sértettet, a tanukat és a gyanúsítottat jegyzőkönyvileg is kihallgattassa, ilyen esetben azonban a jegyzőkönyvet nem ő veszi fel, hanem a községi előjáróságot kéri meg a felvételre.

Mikor és miről vétessen fel a csendőr ilyen jegyzőkönyvet? Mindig, mindenről, amiről úgy látja, hogy „ezt jó lesz papírra tenni“, mert később esetleg megmásítják, elcsavarják, a tanut kioktatják, megfélemlítik, a gyanúsított a beismerést visszavonja stb. A jó nyomozó megérzi, melyek azok a körülmények, amelyeket különösen „meg kell fognia“, le kell rögzítenie, mert az eljárás későbbi folyamán veszendőbe mehet.

Olyan beismerésről, amelyet semmiféle bizonyíték nem támogat, mindig jegyzőkönyvet kell felvételni. Nem azért, mintha az ilyen jegyzőkönyv a hiányzó bizonyítékot pótolná, hanem mert a gyanúsítottak rendszerint nehezebb a beismerést visszavonnia, a mondottakat letagadnia, ha jegyzőkönyvbe fektették. A jegyzőkönyv hitelességét emeli, ha készítésénél a csendőr nincs jelen.

34. A csendőr nyomozó alakulatok szerepe és hatásköre a nyomozásban.

A csendőr nyomozó alakulatoknak nincs külön nyomozási hatáskörük. Egyáltalában: csendőrségi alakulatnak nincs perrendi hatásköre — az örsöknek sem —, mert a Bp. 85. §.-a „A m. kir. csendőrség altisztjeit és legénységét“ személy sze-

rint minősíti rendőri közegekké, tekintet nélkül arra, hogy a csendőrség belső szervezetében milyen elnevezésű vagy összetételű alakulat keretében teljesítenek szolgálatot. Éppen úgy, amint perrendi szempontból közömbös, hogy egy rendőrhatóság kebelén belül célszerűségi szempontból milyen elnevezésű és összetételű nyomozó csoportok működnek s csak az lényeges, hogy az e csoportokban alkalmazott hatósági személyek és közegek működése megfeleljen a törvény rendelkezéseinek: a csendőrséget illetően is a bünvádi eljárás szempontjából az fontos, hogy a m. kir. csendőrség keretében nyomozási tennivalókat csak az altisztek és a csendőrök végezzenek, működésük pedig — beosztásukra tekintet nélkül — a Bp. és a Szut. keretei között maradjon.

A Bp. akkor, amikor a rendőrhatóságokkal ellentétben — amelyeket egyenkint felsorol — a csendőrségnél csupán személyeket és nem alakulatokat említ, abból a meggondolásból indult ki, hogy a csendőrségi alakulatok elnevezése, összetétele, alárendeltsége és parancsnoklási viszonya a csendőrségnek olyan belső igazgatási kérdése, amelyet törvénnyel szabályozni nem szükséges, de nem is lehetséges, mert egy nemcsak nyomozó, de közigazgatási és karhatalmi katonai alakulat szerve felépítésének törvényes rögzítése annak fejlődését megállítaná.

Ennek az álláspontnak a helyessége kitűnik abból a tényből, hogy a csendőrségi nyomozó alakulatokat nem perrendi kívánnivalók, hanem a nyomozási eljárás technikájának és módszereinek a fejlődése, a gyakorlati bünfelderítésnek a tétel-alaki jogtól független, nemzetközi haladása és tökéletessége hívta életre; nem új jogi helyzetet jelent tehát ez az újszerű alakulat, mert erre nincsen szükség, hanem csak a csendőrségi nyomozások technikáját kell korszerűsíteniök, amit az őrsök különféle okokból nem tudnak megtenni.

A csendőr nyomozó alakulatok perrendi helyzete ugyanaz, mint az őrsöké. A nyomozó alakulatok állományába tartozó altisztek és csendőrök működését az illetékes kir. ügyészség ugyanolyan hatáskörrel irányíthatja, mint az őrsök működését, azzal az alaki eltéréssel, hogy a nyomozó alakulatokkal — miután ezek élén tisztek állanak — a kir. ügyészség nem felhívás, hanem megkeresés alakjában érintkezik úgy, mint pl. a szárny- vagy az osztályparancsnokságokkal vagy a rendőri hatóságokkal.

A nyomozó alakulatok önálló nyomozási hatásköre is a saját működési területén ugyanaz, mint az őrsöké. Ez azonban a csendőrség belső igazgatásának kérdése.

A csendőr nyomozó alakulatoknak az őrsökkel összeműködése és az általuk az őrsöknek nyújtott gyakorlati segítség a kir. ügyészségnek az őrsökkel való közvetlen érintkezését és közvetlen felhívási jogát nem befolyásolja; a nyomozó alakulatok nem ékelődhetnek a kir. ügyészség és az őrsök közé,

mert a feladatuk nem az, hogy a vádhatóság és az örsök érintkezését közvetítsék, hanem csak az, hogy az örsökre beosztott csendőröket olyan nyomozásokban, amelyek egy örs teljesítő-képességét meghaladják, eredményhez segítsék, vagyis, hogy nyomozásoknál a kir. ügyészség részéről történő alaki (perrendi) irányításnak eredményes követését és a kir. ügyészség kívánta eredmény elérését lehetővé tegyék olyan gyakorlati, személyes segítségnyújtással, amilyen segítséget a kir. ügyészség szervezeténél fogva az örsnek nyújtani nem tud, de nem is hivatott. A nyomozó alakulatok nyomozói az általuk elért eredményt az illetékes örsnek engedik át; a kir. ügyészséghez nem a nyomozó alakulat, hanem az illetékes örs teszi meg a feljelentést. Ha a nyomozás kiegészítése, beszüntetése stb. válik szükségessé, az erre vonatkozó felhívást a kir. ügyészség nem a nyomozó alakulatnak, hanem az illetékes örsnek adja ki, de az abban foglaltakhoz a nyomozó alakulat is alkalmazkodni köteles.

A kir. ügyészség azt a feladatát, hogy a területén elhelyezett összes örsök nyomozásait irányítsa, egyrészt az ügyészi létszám elégtelensége és helyhezköttöttsége, másrészt pedig az örsök nagy száma és szétszórt elhelyezése, ebből folyóan pedig az állandó kölcsönös érintkezés nehézkes és költséges volta miatt csak igen ritka, kivételes esetben tudja gyakorolni. A kir. ügyészségtől várható irányítás egyébként sem nyomozástechnikai, hanem jogi természetű lehet, az örsöknek pedig nem a felmerült esetek jogi megítélése, hanem a kiderítése szokott nehézségeket okozni: ebben kéri azt a gyakorlati segítséget, amelyet a nyomozó alakulatok nekik nyújtanak. A nyomozóalakulatok azáltal, hogy az örsök által kiderített esetek százalékarányát erősen emelik, a vádhatóság által képviselt közérdeket szolgálják.

Az a körülmény, hogy a csendőr nyomozóalakulatok nem altisztek, hanem tisztek parancsnoksága alatt állanak, perrendi szempontból közömbös, mert a nyomozóalakulatok hatósági jogkört nem gyakorolhatnak, tisztjeiknek személyes nyomozási feladat- és hatásköre tehát a szárnyparancsnokéval azonos, vagyis szintén csak a nyomozásokat végző csendőrök kiképzésére, fegyelemben tartására és ellenőrzésére szorítkozik.

A nyomozó alakulatok feladatköre a következőkben foglalható össze:

1. Működési területük áttekintésével figyelemmel kíséri a közbiztonsági szolgálat általános menetét és az örsök nyomozási tevékenységének eredményességét.

2. Több örs területére kiterjedő nyomozás esetén annak tervszerűségét és a járőrök együttműködését biztosítják.

3. Az örsök munkáját elősegítik azáltal, hogy:

a) támogatásukra egyenruhás és polgári ruhás nyomozókat vezényelnek;

b) technikai felszerelésüket az örsök rendelkezésére bocsátják;

c) elvégzik a nyomozás sikere érdekében szükséges bűnügyi laboratóriumi vizsgálatokat;

d) az eredménytelen, vagy az örsök teljesítőképességét meghaladó nyomozásokat átveszik.

4. Naponta összegyűjtik és az örsökre továbbítják a csendőrség közbiztonsági híryanagát.

5. Ellátják a csendőrség közbiztonsági sajtószolgálatát, ez azonban a nyomozásokról való híradásokra nem terjed ki.

6. Vezetik a csendőrség megelőző természetű (preventív) házi nyilvántartását és abból az örsöknek adatokat szolgáltatnak.

7. Vezetik és a járőrök részére kiadják a nyomozókulcsot.

8. Fenntartják az összeköttetést a m. kir. rendőrséggel.

9. A csendőriskolákat ellátják kriminalisztikai taneszközökkel.

10. A kir. ügyészségeknek — megkeresésükre — szakképzett egyenruhás vagy polgári ruhás nyomozókat közvetlen rendelkezésre bocsátanak.

35. A községi előjáróság szerepe és hatásköre a nyomozásban.

1. Ámbár a Bűnvádi Perrendtartás a rendőri hatóságok között a nyomozási hatáskör és illetékesség általános szabályait illetően nem tesz megkülönböztetést, vagyis a községi előjáróságot is teljes jogkörű rendőri hatóságnak minősíti, a Nyomozati Utasítás a községi előjáróságnak, mint rendőri hatóságnak a

jogkörét korlátozza.

Hangsúlyozza ugyanis, hogy a községi előjáróságok — bár ők is rendőri hatóságok — a lehetőség szerint tartózkodjanak attól, hogy önállóan indítsanak és folytassanak nyomozásokat. Elvileg várják meg, amíg őket a nyomozásra a kir. ügyészség vagy a vizsgálóbíró (járásbíró) vagy pedig a főszolgabíró, mint magasabbfokú rendőri hatóság utasítja. Önállóan csak azokat a nyomozócelemekenyeket fogantatásítják, amelyeknek késedelme veszéllyel járhat, de azokat is csak akkor, ha a csendőrség nincs jelen és idejében nem is értesíthető. Ha a csendőrség megjelenik, a nyomozást adják át és abba többé ne avatkozzanak, a csendőrséget azonban — ha kéri — támogassák.

Azért van ez így szabályozva, mert a törvény elvi okokból rendőri hatóságnak minősítette ugyan a községi előjáróságot (hogy t. i. az ország egy helysége se maradjon rendőri